METSÄTALOUS

MTK ei tingi sääntöjen muutamasta peruskirjauksesta. Metsänhoitoyhdistyksen itsenäisyyttä nämä eivät uhkaa millään tavalla. **PUHEENJOHTAJA JUHA MARTTILA, MTK**

MTK: Hovioikeus antoi pääsylipun käräjille

MTK lupaa taustatukea puukartellin korvaushakemuksia koskevien näyttöjen arviointiin. Hovioikeuden tuoreen päätöksen mukaan metsänomistajilla on vielä hetki aikaa nostaa kanne puukartellista.

UPM paljasti puukartellin Kilpailuvirastolle vuoden 2004 keväällä.

Markkinaoikeus tuomitsi joulukuussa 2009 Stora-Enson, Metsäliiton ja UPM:n sakkoihin kartellista. Lainvoiman tuomio sai tammikuussa 2010.

Helsingin käräjäoikeuden katsoi viime keväänä antamassaan tuomiossa metsänomistajien korvausvaatimukset vanhentuneiksi. Käräjäoikeus laski viiden vuoden vanhenemisajan alkaneen jo toukokuusta 2004, kun kartelliepäilyt tulivat julkisuuteen.

Helsingin hovioikeuden mukaan vanhentumisaika alkoi vasta, kun markkinaoikeuden päätös sain lainvoiman 4.1.2010. Mikäli tulkinta pitää, kartellikorvauksia on haettava 3.1.2015 mennessä.

Hovioikeuden tuomio ei kuitenkaan ole vielä lainvoimainen.

Jos metsäyhtiöt saavat valitusluvan korkeimpaan oikeuteen, vanhenemiskiista ratkaistaan ylimmässä oikeusasteessa.

Korvauksia hakevien metsänomistajien Suuri Savotta -ryhmän puuhamies **Reijo Lahtonen** kannustaa metsänomistajia jättämään korvaushakemukset varmuuden vuoksi jo ensi viikon keskiviikkoon mennessä.

»Valtio ja kunnat voivat käräjöidä verovaroilla, mutta yksityinen metsänomistaja kantaa riskinsä yksin.«
MIKKO TIIROLA

Silloin tulee kuluneeksi viisi vuotta markkinaoikeuden päätöksestä.

Suuri Savotta -ryhmässä kanteen on jättänyt 656 metsänomistajaa. Heidän lisäkseen korvauksia metsäyhtiöiltä hakee Metsähallitus ja yli 40 kuntaa ja kuntayhtymää.

MTK antaa taustatukea

MTK:n metsävaltuuskunnan puheenjohtaja **Mikko Tiirola** tuomitsi kartellin tuoreeltaan. Tiirolan mukaan Kilpailuviraston raportti kartellista oli karmeaa luettavaa. Hovioikeuden päätöksen jälkeen metsänomistajat ovat taas heränneet pohtimaan korvaushakemuksien jättämistä.

”Minusta on hyvä, että hovioikeus antaa korvausta haluaville metsänomistajille pääsylipun käräjille. Heillä on edessä sama, mitä itsekin jouduin aikoinaan puntaroimaan. Eli riittääkö näyttö kartellin aiheuttamista vahingoista? Riskinä on, että korvausta hakenut metsänomistaja joutuu maksamaan vastapuolen oikeudenkäyntikuluja.”

Korvaushakemusta varten metsänomistajan on esitettävä näyttö puukaupoissa kärsimistään vahingoista.

Tarkka rahamääräinen laskelma vahingosta ei ehkä ole välttämätön, jos näyttö on vaikeasti osoitettavissa.

MTK, metsänomistajien liitot ja metsänhoitoyhdistykset ovat avustaneet ja avustavat edelleen korvausten hakijoita. Metsänomistajat voivat kysyä järjestöiltä arviota näytön pitävyydestä ja korvausvaatimuksesta.

Omista puukaupoistaan Tiirola ei ole hakenut korvauksia. Hän selittää päätöstään näytön saantiin liittyvällä epävarmuudella ja sillä, että hänen puukauppansa painottuivat tuona aikana kuusitukkiin, jonka hinta kohosi koko jakson ajan.

Sahat kärsivät kartellista eniten

Tiirolan näkemykset kartellista ovat pysyneet ennallaan. Metsäjätit tekivät kartellin ajan tuloksensa jalostamalla kuitupuuta paperiksi. Siksi kolmikon motiivi oli pitää kuitupuun hinta kartellin avulla matalalla.

Vastaavasti tukin kantohinnan annettiin liukua yli käyttöarvon. Siksi kartelli saattoi kurittaa sahureita kaikkein eniten.

Metsänomistajista eniten kärsivät ne, jotka myivät kuitupuuta. Heillä on myös parhaat mahdollisuudet osoittaa kärsineensä vahinkoja.

”Keski-Suomessa yleinen tapa oli myydä sekaleimikoita eli harvennuspuut myytiin avohakkuuseen tulevien kuvioiden kylkiäisinä, mikä tekee näytön löytämisen haasteelliseksi.”

Tiirolaa ja muita metsänomistajia harmittaa, että kuitupuun tilanne ei ole korjaantunut: hinta ei reagoi sellun hintahuippuihin.

”Metsänomistajien korvauskanteiden kannalta vakava puute on, etteivät lait tunne elinkeinonharjoittajien ryhmäkanteen mahdollisuutta.”

”Valtio ja kunnat voivat käräjöidä verovaroilla, mutta yksityinen metsänomistaja kantaa riskinsä yksin.”

JARMO PALOKALLIO

Lisää aiheesta: www.mtk.fi

Metsäteiden merkittävimmät käyttötarkoitukset

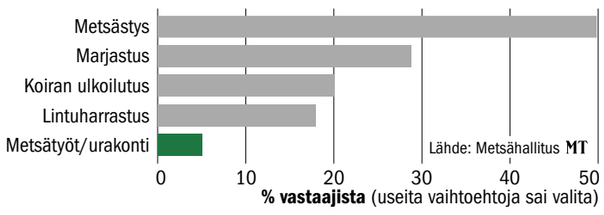

Metsästäjät ja marjastajat metsäteiden ahkerimpia käyttäjiä

Metsästäjät, marjastajat ja ulkoilijat käyttävät valtion metsäteitä eniten.

Metsähallituksen tutkimuksen mukaan vain 15 prosenttia käytöstä liittyy metsätalouteen. Loput 85 prosenttia on virkistyskäyttöä.

Metsähallitus selvitti metsäteiden käyttäjäryhmiä liikennelaskureiden ja haastattelujen avulla kesäkuun lopusta lokakuun loppuun.

Tienkäyttäjät saivat rastia ruutuun kaikki eri aktiviteetit, minkä vuoksi he metsäteitä käyttävät.

Suurin käyttäjäryhmä oli kanalintujen metsästäjät, joita oli 34 prosenttia kaikista käyttäjistä. Seuraavaksi eniten, 30 prosenttia, oli marjastajia. 22 prosenttia metsäteiden käyttäjistä oli koiranulkoiluttajia.

”Metsäteiden käyttäjäryhmiä ja -määriä selvitettiin nyt ensimmäistä kertaa. Selvityksen tulokset vahvistivat ennakkokäsityksiämme, että metsäteistä on merkittävää hyötyä myös muussa kuin metsätalouskäytössä”, toteaa metsienkäyttö- ja suunnittelujohtaja **Pertti Tuomi** Metsähallituksesta.

Tutkimus Kainuussa

Valtio ylläpitää kaikkiaan 37 000 kilometriä metsäteitä. Niitä rakennetaan ja kunnostetaan vuosittain 15 miljoonalla eurolla.

Tiet on rakennettu metsätalouden käyttöön, mutta teillä on tärkeä merkitys erityisesti paikallisväestön virkistykselle ja metsätalouden ohella muille elinkeinoille kuten porotaloudelle ja matkailulle.

Kävijätutkimus toteutettiin Suomussalmella neljällä eri tiellä. Tulokset antavat suuntaa, mutta niitä ei voi luotettavasti yleistää koko valtakunnan alueelle, tutkimuksen projektipäällikkönä toiminut suunnittelija **Juho Hiltunen** Metsähallituksesta sanoo.

»Metsässä käyntiä verrattiin esimerkiksi kylpylälomaan.«
JUHO HILTUNEN

Ajoneuvolaskureiden perusteella vilkkain kuukausi metsäteillä oli lokakuu, jolloin yhdellä tiellä liikkui keskimäärin 178 autoa eli noin kuusi autoa päivässä. Käyttäjiä oli koko tutkimusjaksolla keskimäärin neljä autoa päivässä.

Tiestön käyttöä selvitettiin haastattelemalla saapuvia autoja. Vastauksia saatiin kaikkiaan 110.

Valtaosa kävijöistä oli miehiä. Miehistä suurin osa oli metsästäjiä ja naisista marjastajia.

200 euron arvoista

Sukupuoleen katsomatta luonnon kokeminen ja henkinen hyvinvointi olivat tärkeitä metsäteiden käyttäjille.

Tutkijat kysyivät tienkäyttäjiltä, mikä olisi metsäkäynnin rahallinen arvo.

Hiltusen mukaan vastaukset vaihtelivat viidestä eurosta kolmeen tuhanteen euroon. Keskimäärin kävijät arvottivat kokemansa terveys- ja hyvinvointivaikutukset 200 euron arvoisiksi.

”Metsässä käyntiä verrattiin esimerkiksi kylpylälomaan”, Hiltunen kuvaa.

SUVI NIEMI

JAANA KANKAANPÄÄ

Metsähallituksen tuoreen tutkimuksen mukaan metsäteitä käyttävistä naisista suurin osa on marjastajia ja sienestäjiä.

Päijänteen mhy:n jäsenhakemus jäi MTK:n pöydälle

MTK:n johtokunta päätti tiistaina jättää Päijänteen metsänhoitoyhdistyksen jäsenhakemuksen pöydälle. Metsänhoitoyhdistyksen säännöt eivät olleet järjestön vaatimusten mukaiset.

MTK:n järjestöuudistus avaa metsänhoitoyhdistyksille suoran jäsenyyden ensi vuonna. Tähän asti metsänhoitoyhdistysten linkki järjestöön on kulkenut metsänomistajien liittojen kautta. Niiden toiminta loppuu vuodenvaihteessa.

Lähes kaikki metsänhoitoyhdistykset ovat tulossa MTK:n jäseniksi.

Poikkeuksiksi ovat jääneet Päijänteen ja Kiimingin metsänhoitoyhdistykset.

Päijänteen metsänhoitoyhdistys on vetänyt omaa linjaansa jo pitkään, eikä se ole kuulunut metsänomistajien liittoon. Yhdistys on silti painottavat MTK:n tärkeyttä metsänomistajien kansallisessa ja kansainvälisessä edunvalvonnassa.

MTK:n puheenjohtajan **Juha Marttilan** mukaan ovi MTK:n jäsenyyteen on edelleen auki sekä Päijänteen että Kiimingin metsänhoitoyhdistyksille.

Päijänteen metsänhoitoyhdistyksen jäsenhakemuksen ongelmana on, että yhdistys ei ole tehnyt sääntöihinsä MTK:n jäsenyyden edellyttämiä muutoksia. Yhdistys perustelee ratkaisua halulla päätäntävallan säilyttämisestä.

Marttilan mukaan MTK ei tingi sääntöjen muutamasta peruskirjauksesta. Metsänhoitoyhdistyksen itsenäisyyttä nämä eivät uhkaa millään tavalla.

JARMO PALOKALLIO

Metsähallitus sai hyvän arvosanan

Metsähallituksen sopimusyrittäjät ovat Metsähallituksen tekemän yrittäjäkyselyn mukaan tyytyväisiä Metsähallitukseen urakanantajana.

Lokakuussa tehdyssä yrittäjäkyselyssä Metsähallitus sai kouluarvosanan 8,4. Tyytyväisyys ei ole juuri muuttunut edellisestä, vuonna 2011 tehdystä kyselystä.

Sopimusyrittäjien mielipiteitä kysyttiin muun muassa työskentelyilmapiiristä, sopimusten pituudesta ja kehittämiskohteista. Yrittäjät kokivat, että Metsähallitus arvostaa heitä yrittäjinä, ja että työilmapiiri on hyvä.

Etenkin konetöissä yrittäjät toivoivat pääosin pitkiä urakointisopimuksia.

Kehityskohteena yrittäjät pitivät oman toiminnan suunnittelua. Puunkorjuussa merkittävänä kehittämiskohteena nousi esille muun muassa alikasvoksen raivaus.

Korjuupäällikkö **Samuli Myllymäki** kertoo, että yrittäjien mielipiteet ovat tärkeitä Metsähallituksen toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.

”Hyödynnämme tietoja urakoinnin olosuhteista ja tulevaisuudennäkymistä myös urakointistrategiamme laadinnassa.”

Metsähallitus ostaa kaikki metsäalan konetyöpalvelut itsenäisiltä yrittäjiltä ja osan metsuritöistä metsäpalveluyrittäjiltä.

Metsähallituksen metsätalous jakautuu kolmeen maantieteelliseen alueeseen. Aluekohtaiset erot vastauksissa olivat hyvin vähäisiä.

REETTA PILHJERTA

METSÄSTÄ LYHYESTI

Vuoden viimeiset kemeratuet jaossa

Metsäkeskus kehottaa toimittamaan loppuvuoden kemerahakemukset ja aiemmin hyväksyttyjen hankkeiden toteutusilmoitukset mahdollisimman pian.

Vuoden viimeiset Kestävän metsätalouden rahoituslain tuet maksetaan 19. joulukuuta.

Joulukuun alkupäivien jälkeen vastaanotetut hakemukset rahoitetaan ensi vuoden varoista.

Juurikäävän torjunnan rahoitushakemukset ja toteutusselvitykset tulee toimittaa Metsäkeskukselle kahden kuukauden kuluessa hankkeen toteuttamisesta.

Tornator sai FSC-sertifikaatin

Metsäyhtiö Tornator on saanut Suomessa omistamilleen metsille FSC-sertifikaatin. Yhtiöllä on Suomessa 600 000 hehtaaria metsää.

Yhtiön metsillä on jo ennestään PEFC-sertifikaatti.

”FSC-sertifiointi toi joitakin muutoksia talousmetsien käsittelyyn, metsätalouden ulkopuolelle jätettävien kohteiden määrään sekä raportointivelvoitteisiin”, sanoo Tornatorin metsätalouden liiketoimintajohtaja **Ari Karhapää**.

Arkkitehdit uumoilevat rakennusalan elpyävän. Euroopan suurin puukerrostalo nousee Vantaalle.

Euroopan rakennusala elpymässä

Eurooppalaisille arkkitehdeille tehdyn kyselyn mukaan rakentaminen on lähdössä hienoiseen kasvuun.

Kyselyyn osallistuneista arkkitehdeistä 43 prosenttia kertoi tilausten lisääntyneen viime kuukausina, kertoo itävaltalainen uutissivusto timber-online.

Arkkitehdit odottavat tälle ja ensi vuodelle kolmen prosentin kasvua.

Kyselyyn osallistui 1 600 eurooppalaista arkkitehtiä.

Tieverkon ylläpito elintärkeää maaseudulle

Yksityistieverkon kunnossapidolla voidaan parantaa hajaasutusalueiden ja maaseudun elinkeinojen olosuhteita, kertoo **Jaakko Rahja** Suomen Tieyhdistyksestä.

Matkailu, puolustus, sosiaali- ja terveystoimi sekä rakennusaine- ja energiateollisuus kasvattavat rooliaan yksityisteiden käyttäjinä. Myös pysyvä asutus ja vapaa-ajan asunnot ovat aiempaa merkittävämpiä käyttäjiä.

Aiemmin yksityistiet on mielletty Rahjan mukaan lähinnä maa- ja metsätalouden kuljetusväyliksi.

Vaikka maatilojen määrä on vähentynyt, tilakoko sekä kuljetusmäärät ja -painot ovat kasvaneet.

Raskas liikenne lisää yksityisteiden kunnossapidon tarvetta, Rahja arvioi.

Viime vuonna tehdyn kyselyn mukaan puolet Suomen yksityisteistä vaatisi kunnostustoimenpiteitä, jotta ne kantaisivat ajoneuvojen enimmäispainot.

Pientiestön kunnossapitoon tarvitaan Rahjan mukaan koko yhteiskuntaa.

Valtion rooli on turvata teiden yhteiskäyttö ja ja yhteiskunnan tarvitsemat perustoiminnot. Kunnan tulee tukea tiekuntien toimintaa.

Tiekuntien on hoidettava omaisuuttaan aktiivisesti. Tieosakkailla on päävastuu tienpidosta ja rahoituksesta.

Rahja kertoo, että tieisännöintipalvelut voivat tehdä tienpidosta ammattimaisempaa. Teitä ei enää pidetä kunnossa talkootyöllä.

Rahjan mukaan investoinnit omiin tieyhteyksiin näkyvät maa- ja metsätalouden sekä muiden tienvarren elinkeinojen taloudellisessa tuloksessa.

Rahja puhui yksityisteiden kunnosta ja merkityksestä Alempi tieverkko puuhuollon pullonkaulana -seminaarissa.

REETTA PILHJERTA

Sukupuoli vaikuttaa metsänomistajan päätöksiin

Naisten ja miesten metsänhoitopäätökset poikkeavat toisistaan, Metsäntutkimuslaitos kertoo.

Tänä vuonna tehdystä puuntarjontatutkimuksesta selvisi, että naiset myivät viiden vuoden ajanjaksolla keskimäärin yhden kuutiometrin vähemmän puuta hehtaaria ja vuotta kohden kuin miehet.

Naiset myivät puuta miehiä harvemmin, mutta suurempia määriä kerralla.

Naisten todettiin olevan herkempiä puun hinnan muutoksille tehdessään myyntipäätöksiä. Tulotasolla ei ollut merkitystä.

Toisessa tutkimuksessa selvitettiin sukupuolen roolia taimikonhoitoa koskevien päätösten teossa.

Sekä miehet että naiset ovat yhtä mieltä siitä, että taimikonhoito on kannattavaa ja lisää puuston kasvua.

Tutkimuksen mukaan naiset kuitenkin ottavat miehiä enemmän vaikutteita muilta tehdessään päätöksiä taimikonhoidosta.

Päätöksiin vaikuttavat metsänhoitoyhdistysten neuvojat, perheenjäsenet ja puunostajien edustajat.

Metsäntutkimuslaitoksessa arvellaan, että syy sukupuolten välisille eroille on metsäalan maskuliininen leima.

Metsäntutkimuslaitoksen mukaan naisten metsäosaamista voisi lisätä luomalla vertaisverkostoja. Tapa on havaittu hyväksi esimerkiksi Yhdysvalloissa.

Tutkimustieto pohjautuu Metsänomistaja 2010 -postikyselyihin, joita lähetettiin yksi tilaa kohden. Metsäasioista vastaava henkilö, joka on usein mies, täytti lomakkeen. Tällöin naisnäkökulma oli aliedustettuna.

Metsäntutkimuslaitos kehottaa, että jatkossa naisten mielipide on syytä pitää mielessä aineistoja kerättäessä.

REETTA PILHJERTA